

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej

Warszawa, dnia 29.11.2013 r.

Propozycja zmian w projekcie ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 12.11.2013 roku wersja 4.0.

w zakresie rozwiązań umożliwiających uzyskanie wsparcia w ramach systemu aukcyjnego
przez morskie farmy wiatrowe

Przedmiotowe stanowisko zostało opracowane przez Fundację na rzecz Energetyki Zrównoważonej (dalej „FNEZ”) w związku z przekazaniem w dniu 12 listopada 2013 r. przez Ministerstwo Gospodarki projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii do konsultacji społecznych.

Niniejsze stanowisko zostało skonsultowane i uzgodnione z głównymi inwestorami i deweloperami przygotowującymi projekty morskich farm wiatrowych w Polsce, jak również z Polskim Stowarzyszeniem Energetyki Wiatrowej.

Jako uwagę zasadniczą należy wskazać, że ustawa o odnawialnych źródłach energii w zaproponowanej formie nie daje podstaw do dalszego rozwijania projektów morskich farm wiatrowych. Środowisko związane z tym sektorem pozytywnie ocenia próbę wprowadzenia rozwiązań dedykowanych dla projektów morskich farm wiatrowych w zakresie dłuższego terminu realizacji inwestycji, mających na celu uwzględnienie specyfiki tej technologii, jednak próba ta jest niewystarczająca. Dlatego też, zostały zaproponowane poniżej zmiany, których przyjęcie zniweluje wady projektu ustawy, wykluczające z rozwoju w Polsce technologii wykorzystania wiatru na obszarach morskich.

Jednocześnie, Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej, podziela zdanie większości organizacji sektorowych związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, że zaprezentowany projekt ustawy jest projektem gorszym i mniej efektywnym niż projekt z października 2012 roku i niesie ogromne ryzyko zamrożenia na wiele lat rozwoju energetyki odnawialnej w Polsce.

W kontekście zmian projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 12.11.2013 r. FNEZ apeluje o uwzględnienie następujących zapisów mających na celu umożliwienie rozwoju MFW na polskich obszarach morskich:

- 1) w art. 76. ust. 6 pkt 1) po słowach „o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym” dodać słowa: „prawomocne pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich dla przedsięwzięć zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej”;
- 2) w art. 76 ust. 6 pkt 3) po słowach „na podstawie przepisów prawa budowlanego,” dodać słowa: „z wyłączeniem instalacji wykorzystujących energię wiatru na obszarach morskich, dla których dołącza się decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, wydaną na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,”;
- 3) w art. 93 ust. 2 po słowach „obowiązek zakupu energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii” dodać słowa „z zastrzeżeniem ust. 2a”;

- 4) w art. 93 dodać ust. 2a w brzmieniu: „2a. Obowiązek zakupu energii elektrycznej z instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującego do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru na morzu powstaje od pierwszego dnia wprowadzenia tej energii elektrycznej do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej i trwa przez okres 15 lat od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w tej instalacji, nie dłużej niż do 31 grudnia 2040 r., przy czym okres ten jest liczony od dnia sprzedaży po raz pierwszy energii elektrycznej po dniu zamknięcia aukcji.”

Uzasadnienie

Instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii energię wiatru na morzu (morskie farmy wiatrowe – MFW) wykazują się istotną odmiennością od pozostałych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), która obejmuje:

- 1) **inny rodzaj pozwoleń lokalizacyjnych** – dla instalacji lokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej polskich obszarów morskich wydawane jest pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich (tzw. PSZW) na podstawie art. 23 ustawy o obszarach morskich RP i administracji morskiej;
- 2) **długi okres przygotowania projektu do realizacji** – czas niezbędny na przygotowanie morskiej farmy wiatrowej od momentu uzyskania pierwszego pozwolenia (PSZW) do zakończenia budowy to ok 10-13 lat, z czego:
 - a) **wykonanie badań środowiskowych i uzyskanie decyzji środowiskowej: 3-4 lata,**
 - b) **badania geotechniczne dna, wykonanie projektu budowlanego i uzyskanie pozwolenia na budowę: 2-3 lata (najdroższy etap przygotowania projektu),**
 - c) **kontraktowanie i organizacja zaplecza dostawczo-logistycznego: 2-3 lata,**
 - d) **budowa: 1-2 lata;**
- 3) **niewspółmiernie duże obciążenie kosztami przygotowania projektu do etapu pozwolenia na budowę,** zwłaszcza na etapie pomiędzy uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach a wykonaniem projektu budowlanego i uzyskaniem pozwolenia na budowę, związane z koniecznością wykonania bardzo kosztownych, głębokich odwiertów geologicznych (koszt dla jednego projektu to od 100 do 200 mln PLN);
- 4) **wniesienie bezzwrotnych opłat o znaczącej wysokości za wydanie decyzji lokalizacyjnej (PSZW) – za zajęcie obszaru morskiego w wyłącznej strefie ekonomicznej inwestor wnosi opłatę w wysokości 1% wartości przedsięwzięcia,** a więc od kilkudziesięciu do kilkuset milionów złotych. Opłata ta jest bezzwrotna i wpłacana w ratach – 10% w 90 dni po wydaniu PSZW, 30% po wydaniu pozwolenia na budowę, 30% po oddaniu inwestycji do użytku, 30% w 3 lata po uruchomieniu instalacji;
- 5) **termin oddania do użytku pierwszych MFW** – pierwsze farmy wiatrowe na polskich obszarach morskich mogą zostać oddane do użytku w latach 2020-21, co wynika z wydanych obecnie warunków przyłączenia. Moc tych inwestycji nie przekroczy 900 MW. Kolejne 1300 MW może zostać przyłączone do sieci w roku 2025. Ponieważ są to projekty już obecnie przygotowywane, posiadające ważne, opłacone pozwolenia lokalizacyjne i warunki przyłączenia do sieci wydane przed wejściem w życie ustawy, wdrażany ustawą system wsparcia powinien pozwalać na objęcie tych projektów jego przepisami.

Powyższa specyfika uwarunkowań przygotowania projektów MFW musi zostać uwzględniona przy określaniu zasad przyznawania wsparcia dla instalacji OZE, tak aby nie wykluczały one możliwości uzyskania wsparcia dla tego rodzaju przedsięwzięć. Uwarunkowania te zostały skutecznie uwzględnione w projekcie ustawy z października 2012 r., który był znacznie bardziej przychylny dla

morskiej energetyki wiatrowej, ponieważ gwarantował rozwój MFW na polskich obszarach morskich. W odniesieniu do najnowszego projektu ustawy z dnia 12 listopada 2013 r. widać próbę uwzględnienia tej specyfiki, w art. 87 ust. 2 pkt 6) a), gdzie wydłużono okres pomiędzy zamknięciem aukcji a wytworzeniem pierwszej energii dla MFW do 72 miesięcy. Jest to dobre rozwiązanie, które uwzględnia długi okres przygotowania projektu inwestycyjnego polegającego na budowie MFW. Jest to jednak rozwiązanie niewystarczające i nieuwzględniające pozostałych uwarunkowań czasowych w zakresie przygotowania i realizacji MFW.

Mając na uwadze powyższe, aby zaproponowane rozwiązanie mogło być skuteczne, Fundacja proponuje dodatkowe rozwiązania, obejmujące:

- 1) w zakresie dopuszczenia projektu MFW do udziału w aukcji:
 - a) dodanie do listy dokumentów wymaganych w procesie preselekcji i dopuszczenia do aukcji, obok wypisu i wyrysu z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, dla przedsięwzięć zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej – jest to podstawowy dokument potwierdzający dostępność lokalizacji dla MFW (**ad. 1. proponowanych zmian**),
 - b) zastąpienie, w odniesieniu do MFW, prawomocnego pozwolenia na budowę, prawomocną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach – uzyskanie decyzji środowiskowej potwierdza realizowalność morskiej farmy wiatrowej i jest potwierdzone wieloletnim, bardzo kosztownym programem badań środowiska morskiego oraz przeprowadzoną oceną oddziaływania na środowisko. Dużo większe koszty, sięgające 100-200 mln PLN, inwestor musi jednak ponieść na kolejnym etapie przygotowania MFW, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę (badania geotechniczne dna morskiego i projektowanie). Są to zbyt duże koszty, aby je ponieść bez gwarancji dostępności odpowiedniego finansowania inwestycji i projekcji jej opłacalności. Taką gwarancję i projekcję będzie można uzyskać po wygraniu aukcji na zakup energii. Żaden z inwestorów nie poniesie ryzyka uzyskania pozwolenia na budowę dla MFW bez uprzedniego określenia wysokości wsparcia. Postulat ten jest zbieżny i uzupełniający dla wprowadzonego w projekcie ustawy wydłużenia okresu od zakończenia aukcji do wytworzenia pierwszej energii. Okres 72 miesięcy od uzyskania decyzji środowiskowej do zakończenia budowy powinien być wystarczający (**ad. 2. proponowanych zmian**);
- 2) wydłużenie okresu wsparcia dla MFW do roku 2040, przy utrzymaniu 15-letniego okresu gwarancji zakupu energii. W przypadku pozostawienia daty granicznej dla wsparcia gwarancja zakupu energii do końca roku 2035, projekty MFW, które są przygotowywane obecnie, ale mogą zostać oddane do użytku w roku 2025, zostaną potraktowane nierówno, gdyż okres gwarancji będzie dla nich wynosił tylko 10 a nie 15 lat, jak dla innych instalacji (**ad. 3. i 4. proponowanych zmian**).

Prezes Zarządu

Maciej Stryjecki